

Válečný život

V roce 1943 zřídil továrník Jan Zadák vlastním nákladem fotbalové hřiště u bažantnice pro SK Hostivice

Sport

Zatímco sokolská cvičení byla zastavena, fotbalisté ze Sportovního klubu Hostivice našli významného měcenáše v továrníkovi Janu Zadákovi. Kromě otevření nového hřiště se podařilo uspořádat i fotbalový zápas, kterého se zúčastnil herec Vlasta Burian.

Z pamětní knihy obce Hostivice

Rok 1944

Nový rok začal ve znamení pokračování světové války, jež zuří nyní na třech frontách, a to v Itálii, Rusku a na japonské frontě.

Zdejší letiště vyzbrojeno na obvodu protiletadlovými děly a letadly. Pracuje se úsilovně na rozšíření letiště. Zabrány další pozemky, zejména Kozákovy, Horešovské a Sulánova višňovka. Zabrán i nedávno zřízený hřbitov, jenž zrušen a nový hřbitov zřízen bude při jenečském hřbitovu.

I letos fungovala školní kuchyně. Poskytována polévka 160 dětem.

Nařizeno pojmenování hovězího a koňského dobytka. Ve velkostatku bude dobytek očíslován na rozích. Každý přírůstek nutno do 3 dnů hlásit.

Škola během války

Školní život za války byl poznamenán německým dozorem nad školstvím. Měšťanská škola byla přejmenována na hlavní a ředitel Josef Mansfeld byl jako bývalý legionář penzionován. Měnila se délka školní docházky. Byla zavedena výuka němčiny, všichni učitelé museli složit zkoušky z němčiny.

Učitelé sbory obecné školy a hlavní školy ve školním roce 1941/1942

Z pamětní knihy obce Hostivice

Rok 1945

Novým rokem 1945 válčí se dále. Angličané i Američané dostali se na západě prudkou ofensivou až k Rýnu, kdežto na východě sovětská vojska velikým náporom a přesilou pronikla přes Vislu a Odru hluboko do východního Německa a zabrala uhelnou pánev slezskou. I v Uhrách, na Slovensku, v Itálii a Srbsku-Chorvatsku se dále úporně válčí. Z evakuovaných krajů sem proudí zástupy vystěhovalců, čímž vznikají vyživovací potíže.

U rolníků provedena přísná rekvisice obilí. Též nařizeno rolníkům dodat potahy s vozem, koňmi i kočím a pící na týden ke svážení dříví. Zdejší naše potahy jsou až na Šumavě. Ubohé naše lesy jsou bez milosti Němci ničeny a dřevo vyváženo!

Přestalo se vařit pivo, aby získán uskladněný ječmen. Následkem toho celá řada hostinců uzavřena. Bílá káva se pro nedostatek mléka nepodává.

Zábavy zakázány. Nelze prý se radovati, když „naši“ vojáci za nás krvácejí.

Ve čtvrtek 1. března zažilo zdejší občanstvo opět nálet. Cizí letadla, celkem ve čtyřech skupinách v počtu 150 letadel napadla letiště, odkudž páčila německá letadla. Úlomky střel zaletovaly až do obce. Obyvatelstvo bylo velmi ustrašeno, jelikož německá protiletadlová děla rozestavena byla až k samému nádraží.

Dělník ve zdejší zbrojnici Kubiček napil se líhoviny z methyalkoholu a zemřel.

„Pane, zůstaň s námi, neb se připozdívá!“

Opis čtenáře, v němž je popisována střešní škola
v Hostivici, 25. 4. 1945

Milý pane inspektore:

O demolování naší školy hořícím letadlem Ti již jistě referoval kol. Sránek, kteréhož jsem o to požádal a K. Bořinský to úředně oznámil za obě školy. Proto Ti jen v krátkosti popíši případ z mého hlediska a hlavně o se již podniká, aby byla škola napravena.

Byl jsem doma v kuchyni, když se o 9,45 hod. mezná detonace ~~xxx~~ otřásla domkem a sklo z oken se sypalo. Následovaly detonace druhá, třetí a další, už ale slabší. Protože jsem nic neviděl, měl jsem dojem, že nás místo předem hlášených hloub. letů přepadl bomb. svaz. Když jsem chtěl skočit do sklepního krytu, přiběhla manželka z venku a oznamuje mě že škola hoří a dopadla zřítit letadlo a letadlo sousedům do dvora, kde hoří a dopadla zřítit letadlo, že vychází z tohoto vrazu z výbušnin, které se postupně zapalují. Po tomto sdělení jsem si hned uvědomil, že musím do škol. budovy, ať mi manželka říká, abych běžel k sousedům pomáhat. Ve škole se již řadili vojáci do řetězu k podávání vody, mezitím se jiní se násilím vylámali do dveří pravé strany půdy, od níž klíč neměli. ~~xxxxxx~~ Vyběhl jsem také na půdu, máje na mysli naše kabinety, které bohužel byly neporušeny. Štěstí nám v neštěstí přálo, že to právě zásadně druhou půdu, neb hořících sta obrazů a různých hořlavých pomůcek by rychle bylo vzplálo a nikdo by již byl školu nezachránil. Obrátil jsem se na druhou půdu, kde již několik vojáků polevalo rozhořelé trámy při vroholu středního komínu, které pak v několika minutách uhasili. Zjistil jsem, že hořící letadlo při nárazu na štít mansardy/kuchyně, jehož špičku urazilo a urazivše ještě vršky třech komínů vybuchla nádrž s naftou, která se roztrhla po půdě zapálila trámy a při čemž plamen ožehl tam uskladněné lavice obecné školy a spálil takřka všechno prádlo školnice, které jej tam den před tím rozvěšila. Více jak dvě třetiny krytiny/tašek z této poloviny střechy leželo zbytek po půdě a okolí budovy. Podle vyjádření pokr. mistra bude potřeba na opravu 14.000 tašek/vagon. Opravení

tohoto materiálu bude nás nejtěžším problémem. Při opravě budovy, která se již druhého dne zahájila odklizením rumu a již pracují zedníci na opravách komínů, tesaři a pokrývači na této opravě. Přislíbení funkcionáři škol. obce se opravu starají a dělají vše, co je za současných situací možné, aby škol. budova před nepohodou chráněna. Kromě uvedených škod byl jen nepatrně prorážen strop vzpomínuté kuchyně, pak byla rozhozena asi půl met. áku šk. pšenice nad ní ukryté.

K úrazu přišla jen paní Bílková/ve škole/ a z dvojdomku, již ožehl plamen na dvoře, do něhož se zřítit vrak letadla, a domek z části vyhořel.

Včera se samočinně zřítilo za bažantnicí druhé letadlo/turbína. Protože dotyčné stroje, kterých je tu teď hodně, mají těžkopádný pozvolný vzlet (krátko, nemohou se utrhnout a výhradně startují ve směru na školu a jen s malými úchytkami, nahánějí nám pokaždé strach, že se na nás řítí a nebo zřítí.

Po třetího prvního úředním dopisem, svolávali jsme žáky na demoliční školy, ale tím případem to bylo přerušeno a proto po neděli budem uvažovat zda ty demoliční školy stojí za riskování a strach nás a rodičů.

Soudím, že za dané situace, v jaké se tu nacházíme bude nejlépe vyčkat konce, který může přijít každou chvíli.

Dodatečně připomínám, že jsme hned týž den snesli veškeré obrázky a názor. pomůcky z kabinetů do jedné třídy v přízemí, kde byly již uskladněny naše úřadovny. Skříň jsme museli nechat na místě, protože požadovanou druhou místnost nám vojáci nechtěli vyklidit, vmlouvající se, že za tři dny stejně odjedou. Tři dny minuly a jsou tu dále.

Možná, že to nebude již tak dlouho trvat, jejich dnové jsou již sešity a pak teprv přese všechny ty překážky a škody, které tu školní budova utrpěla s novou chutí překonáme a vymanáme se pokud je v naší moci vše našim dětem nahradit.

V Hostivici 29. dubna 1945.

Jaroslav L. Polný

